

LA/Outi Lehmus

17.10.1988

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV LAGEN OM UTKOMSTSKYDD FÖR ARBETSLÖSA

Regeringen har avlåtit till riksdagen en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 151/88).

I propositionen föreslås att utkomstskyddet för långtidsarbetslösa och dem som utför deltidarbete förbättras. Avsikten är dessutom att samordna arbetslöshetsdagpenningen och dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen så, att den ena förmånen inte upphör förrän utbetalningen av den andra kan börja.

Efter ändringen kan den som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning också få dagpenningen för den arbetslöshetstid, för vilken han till följd av stadgandena om självrisk i sjukförsäkringslagen inte får dagpenning eller annan motsvarande lagstadgad ersättning eller lön av arbetsgivaren för sjukdomstiden.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft 1.7.1989.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Antti Suominen

Pentti Koivisto

BILAGA

Regeringens proposition 151/88

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att utkomstskyddet för långtidsarbetslösa och dem som utför deltidarbete förbättras. Enligt propositionen är avsikten dessutom att sammanjämka arbetslöshetsdagpenningen och dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen så, att den ena förmånen inte upphör förrän utbetalningen av den andra kan börja.

Lagändringen åsamkar staten kostnader om ca 39 milj. mk år 1989. På årsnivån är de

merkostnader som de föreslagna ändringarna åsamkar staten ca 93 milj. mk.

Propositionen bygger på stabiliseringslösningen och ansluter sig till budgetpropositionen för 1989. Till den del som gäller deltidarbete har ärendet beretts i en arbetsgrupp för utkomstskydd för arbetslösa deltidarbetande.

De föreslagna ändringarna av lagen om utkomstskydd för arbetslösa som ingår i propositionen avses träda i kraft den 1 juli 1989.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Den i 19 § 1 mom. (471/81) sjukförsäkringslagen avsedda självrisktiden, för vilken inte erläggs dagpenning, dvs. den dag då arbetsoförmågan inträdde och de sju därpå följande vardagarna, gäller alla som erhåller dagpenning. Självrisktiden har tagits in i lagen närmast av kostnadsskäl och för förhindrande av att sjukförsäkringens förvaltningskostnader ersätts i oskäligen mån. Den ekonomiska förlust som åsamkas den försäkrade på grund av en kortvarig arbetsoförmåga är i allmänhet inte heller orimligt stora. Då en arbetslös person insjuknar under den tid han erhåller arbetslöshetsdagpenning är det dock inte motiverat att tillämpa självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen. I fråga om den som erhåller arbetslöshetsdagpenning ersätts i en situation av arbetsoförmåga arbetslöshetsdagpenningen av en annan social förmån, dvs. dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Arbetslöshetsdagpenningen och dagpenningen enligt sjukförsäk-

ringslagen borde sammanjämkas så att den ena förmånen inte upphör förrän utbetalningen av den andra kan börja. Enligt 4 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) är en till Arbetskraftsbyrån anmäld, arbetsför arbetslös person som söker heltidsarbete, står till arbetsmarknadens förfogande och inte har kunnat anvisas arbete eller utbildning, berättigad till arbetslöshetsdagpenning. Enligt paragrafen skall en person bl.a. vara anmäld såsom arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån för att kunna få arbetslöshetsdagpenning. På grund härav föreslås att till 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket den som är berättigad till utkomstskydd för arbetslösa, utan hinder av vad som i 4 § och 5 § 1 mom. 6 punkten och 3 mom. stadgas om att vara arbetssökande och om arbetsförmåga, skall kunna erhålla arbetslöshetsdagpenning även för den tid av arbetsoförmåga för vilken han på grund av begränsningen i 19 § 1 mom. sjukförsäkringslagen inte erhåller dagpenning eller annan motsvarande lagstadgad ersättning eller lön av arbetsgivaren för sjukdomstiden.

När arbetsgivaren betalar lön för sjukdomstiden på grundval av mottaget deltidarbete, bisyssla eller förkortad arbetsdag, skall enligt förslaget jämkad dagpenning betalas även under sjukförsäkringens självrisktid. Redan nu räknas enligt 12 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa till självrisktiden i arbetslöshetsförsäkringen de dagar vilka en person efter det han blivit arbetslös har varit arbetsoförmögen utan att för den tiden erhålla dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller annan motsvarande lagstadgad ersättning eller lön av arbetsgivaren för sjukdomstiden.

Enligt 18 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas till den som utför förkortad arbetsdag arbetslöshetsdagpenning för en tid som högst motsvarar 100 fulla arbetsdagar per permitteringsgång. Enligt lagens 19 § 3 mom. betalas till den som emottagit deltidarbete jämkad arbetslöshetsdagpenning högst till ett belopp som motsvarar 100 fulla arbetslöshetsdagpenningar. För att förbättra arbetslöshetskyddet för dem som utför deltidarbete föreslås att ovan nämnda maximibetalningstider förlängs så att till enligt lagens 17 § tilläts, som utför förkortad arbetsdag, och till arbetslösa, som tagit emot deltidarbete, betalas ett belopp som motsvarar 150 fulla dagpenningar, dock för minst 18 månader. De tider för vilka en person erhållit dagpenning enligt 18 eller 19 § skall ingå i nämnda beräkningsperioder av 18 månader.

I 19 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas, att om en person fortgående arbetar under minst sex månader i arbete där arbetstiden är lika lång som den arbetstid i heltidsarbete som normalt tillämpas inom branschen, börjar beräkningen av antalet arbetslöshetsdagar på nytt då han, efter att ha blivit arbetslös, ånyo mottagit deltidarbete. I syfte att uppnå en enhällig praxis föreslås, att 19 § 4 mom. ändras så, att när en person under en tid av sex månader varit i sådant arbete som avses i momentet, skall även beräkningsperioden av 18 månader börja från början.

I 19 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa har för dem som tagit emot deltidarbete och i 21 § 2 mom. för dem som utför en bisyssla stadgats en privilegierad del om 400 mark och av den del som överstiger detta belopp beaktas 75 procent av arbetsinkomsten såsom avdrag då dagpenningens storlek räknas ut. Genom förordningen av den 3 juni 1988 om

höjning av förmånerna inom utkomstskyddet för arbetslösa (485/88) har ovan nämnda privilegierade del senast höjts till 490 mark. Det föreslås att den privilegierade del som avses i ovan nämnda lagrum höjs till 650 mark.

Enligt 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa sjunker dagpenningen 12,5 % efter det att en person erhållit enligt förtjänsten avvägd dagpenning i 200 dagar, dock inte till ett lägre belopp än grunddelen jämte barnförhöjningen. Dagpenningen sänks dock inte för en person som före utgången av de 200 dagarna har fyllt 55 år. För att förbättra arbetslöshetskyddet för långtidsarbetslösa föreslås att ovan nämnda lagrum upphävs, varvid sänkningen av den enligt förtjänsten avvägda arbetslöshetsdagpenningen efter 200 betalningsdagar slopas.

Enligt ikraftträdelsestadgandet justeras dagpenningen för en person, som enligt 26 § 2 mom. erhåller sänkt arbetslöshetsdagpenning i enlighet med denna lag. De markbelopp varom stadgats i lagens 19 § 1 mom. och 21 § 2 mom. motsvarar nivån för det första kvartalet år 1989.

Regeringen avlåter separat en proposition till riksdagen rörande en sådan ändring av lagen om arbetslöshetskassor (603/84) att arbetslöshetskassornas utjämningsystem utvecklas utan att den totala andel av utgifterna för förtjänstskyddet som staten svarar förändras.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Den föreslagna lagändringen medför en merkostnad av sammanlagt ca 56 milj. mk under år 1989. Härav utgör statens andel ca 39 milj. mk, arbetsgivarnas ca 16 milj. mk och arbetslöshetskassornas andel ca 1 milj. mk. På årsnivån blir merkostnaderna sammanlagt ca 132 milj. mk, varav statens andel är ca 93 milj. mk, arbetsgivarnas andel ca 35 milj. mk och arbetslöshetskassornas ca 4 milj. mk.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1989.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om utkomtskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 24 augusti 1984 om utkomtskydd för arbetslösa (602/84) 26 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 27 februari 1987 (226/87),
ändras 18 § 2 mom., 19 § 1, 3 och 4 mom. och 21 § 2 mom.,
 av dessa lagrum 18 § 2 mom., 19 § 1 och 3 mom. samt 21 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 27 februari 1987,
fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, ett nytt 4 mom. som följer:

5 §

Begränsningar i rätten till arbetslöshetsdagpenning

 Utan hinder av vad som i 1 mom. 6 punkten och 3 mom. samt i 4 § stadgas om sökande av arbete och om arbetsförmåga betalas till den som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning även för den tid av arbetsoförmåga för vilken han på grund av begränsningen i 19 § 1 mom. sjukförsäkringslagen inte erhåller dagpenning eller annan motsvarande lagstadgad ersättning eller inte får lön av arbetsgivaren för sjukdomstiden.

18 §

Förkortad arbetsdag

 Arbetslöshetsdagpenning betalas enligt denna paragraf för en tid som motsvarar högst 150 fulla arbetsdagar per permitteringsgång, dock för minst 18 månader.

19 §

Mottagande av deltidsarbete

 Då en arbetslös tar emot deltidsarbete, har han rätt till en sålunda jämkad arbetslöshetsdagpenning att denna och 75 procent av den del av lönen för deltidsarbetet, som överstiger 650 mark, under en månad sammanlagt

kan stiga till det belopp som annars hade kunnat betalas som dagpenning.

 Jämkad arbetslöshetsdagpenning betalas till högst ett belopp som motsvarar 150 fulla arbetslöshetsdagpenningar, dock för minst 18 månader.

Om en person, som avses i denna paragraf, fortgående arbetar under minst sex månader i arbete där arbetstiden är lika lång som den arbetstid i heltidsarbete som normalt tillämpas inom branschen, börjar beräkningen av antalet arbetslöshetsdagar och perioden av 18 månader på nytt då han, efter att ha blivit arbetslös, ånyo mottagit deltidsarbete.

21 §

Bisyssla

 Vid utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning skall för bisyssla erhållen lön och annan arbetsinkomst beaktas så, att dagpenningen och 75 procent av den del av löneinkomst eller annan arbetsinkomst, som överstiger 650 mark, under en månad sammanlagt kan såsom grundskydd stiga till det fulla beloppet av den arbetslöses grunddagpenning eller såsom förtjänstskydd till det belopp som annars hade kunnat betalas som dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

 Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

Dagpenningen för den som erhåller sänkt arbetslöshetsdagpenning enligt 26 § 2 mom. justeras då lagen träder i kraft i enlighet med denna lag. De markbelopp som stadgas i 19 § 1 mom. och 21 § 2 mom. i denna lag motsvarar nivån för första kvartalet 1989.

Helsingfors den 30 september 1988

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Helena Pesola*

Bilaga

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 24 augusti 1984 om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) 26 § 2 mom.,
 sådant det lyder i lag av den 27 februari 1987 (226/87),
ändras 18 § 2 mom., 19 § 1, 3 och 4 mom. och 21 § 2 mom.,
 av dessa lagrum 18 § 2 mom., 19 § 1 och 3 mom. samt 21 § 2 mom., sådana de lyder i nämnda
 lag av den 27 februari 1987,
fogas till 5 § sådan, den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, ett nytt 4 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

*Begränsningar i rätten till
arbetslöshetsdagpenning*

 Utan hinder av vad som i 1 mom. 6 punkten
 och 3 mom. samt i 4 § stadgas om sökande av
 arbete och om arbetsförmåga betalas till den
 som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning
 dagpenning även för den tid av arbetsförmå-
 ga för vilken han på grund av begränsningen i
 19 § 1 mom. sjukförsäkringslagen inte erhåller
 dagpenning eller annan motsvarande lagstad-
 gad ersättning eller inte får lön av arbetsgiva-
 ren för sjukdomstiden.

18 §

Förkortad arbetsdag

 Arbetslöshetsdagpenning betalas enligt den-
 na paragraf för en tid som motsvarar högst 100
 fulla arbetsdagar per permitteringsgång.

 Arbetslöshetsdagpenning betalas enligt den-
 na paragraf för en tid som motsvarar högst 150
 fulla arbetsdagar per permitteringsgång, dock
 för minst 18 månader.

19 §

Mottagande av deltidarbete

 Då en arbetslös tar emot deltidarbete, har
 han rätt till en sålunda jämkad arbetslös-
 hetsdagpenning att denna och 75 procent av
 den del av lönen för deltidarbetet, som över-
 stiger 400 mark, under en månad sammanlagt
 kan stiga till det belopp som annars hade
 kunnat betalas som dagpenning.

 Jämkad dagpenning betalas högst till ett
 belopp som motsvarar 100 fulla arbetslös-
 hetsdagpenningar.

19 §

Mottagande av deltidarbete

 Då en arbetslös tar emot deltidarbete, har
 han rätt till en sålunda jämkad arbetslös-
 hetsdagpenning att denna och 75 procent av
 den del av lönen för deltidarbetet, som över-
 stiger 650 mark, under en månad sammanlagt
 kan stiga till det belopp som annars hade
 kunnat betalas som dagpenning.

 Jämkad arbetslöshetsdagpenning betalas till
 högst ett belopp som motsvarar 150 fulla
 arbetslöshetsdagpenningar, dock för minst 18
 månader.

Gällande lydelse

Om en person som avses i denna paragraf fortgående arbetar under minst sex månader i arbete där arbetstiden är lika lång som den arbetstid i heltidsarbete som normalt tillämpas inom branschen, börjar beräkningen av antalet arbetslöshetsdagar på nytt då han, efter att ha blivit arbetslös, ånyo mottagit deltidsarbete.

Föreslagen lydelse

Om en person, som avses i denna paragraf, fortgående arbetar under minst sex månader i arbete där arbetstiden är lika lång som den arbetstid i heltidsarbete som normalt tillämpas inom branschen, börjar beräkningen av antalet arbetslöshetsdagar *och perioden av 18 månader* på nytt då han, efter att ha blivit arbetslös, ånyo mottagit deltidsarbete.

21 §

Bisyssla

Vid utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning skall för bisyssla erhållen lön och annan arbetsinkomst beaktas så, att dagpenningen och 75 procent av den del av löneinkomst eller annan arbetsinkomst, som överstiger 400 mark, under en månad sammanlagt kan såsom grundskydd stiga till det fulla beloppet av den arbetslöses grunddagpenning eller såsom förtjänstskydd till det belopp som annars hade kunnat betalas som dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

Vid utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning skall för bisyssla erhållen lön och annan arbetsinkomst beaktas så, att dagpenningen och 75 procent av den del av löneinkomst eller annan arbetsinkomst, som överstiger 650 mark, under en månad sammanlagt kan såsom grundskydd stiga till det fulla beloppet av den arbetslöses grunddagpenning eller såsom förtjänstskydd till det belopp som annars hade kunnat betalas som dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

26 §

Dagpenningens periodens längd

Sedan en arbetslös har erhållit enligt förtjänsten avvägd dagpenning för 200 dagar, sjunker dagpenningen med 12,5 procent dock inte till lägre belopp än grunddelen jämte barnförhöjning. Beräkningen av nämnda tid om 200 dagar börjar på nytt sedan den arbetslöse efter en granskningstid om åtta månader har varit i heltidsarbete minst 75 dagar. Dagpenningen sänks dock inte för den som innan perioden om 200 dagar löpt ut har fyllt 55 år.

(2 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989. Dagpenningen för den som erhåller sänkt arbetslöshetsdagpenning enligt 26 § 2 mom. justeras då lagen träder i kraft i enlighet med denna lag.

De markbelopp som stadgas i 19 § 1 mom. och 21 § 2 mom. i denna lag motsvarar nivån för första kvartalet 1989.